

Жыццё, зашытае ў карціну

Трэба мець пэўную смеласць, каб зрабіць замах на нешта значнае. Каб ставіць перад сабой задачы і планмерна, крок за крокам, штодзень набліжаючыся, іх вырашаць, імкнуцца да дасканаласці. Сённяшняя суразмоўца — супрацоўніца залы мастацтваў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, вышывае карціны па схемах шэдэўраў славутых мастакоў. Жонка з іх займае, бывае, не адзін год. Пра сваё даўняе захапленне распавядае Жанна Шавель.

— Жанна, чаму менавіта вышыванне стала хобі?

— Цяга да прыгожага была ў мяне здаўна — яно здзіўляла з дзяцінства, было цікавым. А на вышыўку натхнілае мае знаёмыя, якія ўжо мелі работы высокага ўзроўню. Пабачыла — і думаю: няўжо гэта можна зрабіць сваімі рукамі? Жанчыны мяне падтрымалі...

Як аказалася, вышыванне — такая справа, што альбо адразу захопіць, і ўсё ў цябе пачне атрымлівацца, альбо з першых момантаў не пойдзе. Але калі спадабаецца — будзе захапленне на ўсё жыццё. Мне спадабалася...

— А як абіраеш тэмы?

— Адсочваю навінкі, прыкмячаю, дзе, у якой кампаніі выходзіць упадабаны набор, потым замаўляю яго. Туды ўваходзіць: канва, ніткі, дакладная схема — усё разлічана. Твая задача — удасканаліць само майстэрства: існуюць вельмі складаныя карціны, дзе выкарыстоўваюцца шыўкі ў розных тэхніках. Ёсць і менш складаныя... Бываюць тэмы, за якія ніколі не возьмешся, бо яны не падыходзяць пад твой светапогляд.

— Якія ўласцівасці характару дапамогуць авалодаць майстэрствам вышыўкі?

Жанна Шавель.

— Самае галоўнае патрабаванне — неверагоднае цярдзенне і акуратнасць. А твая мастацкі густ выяўляецца ў выбары карціны, калі ў дэталю бачыш малюнак, які павінен атрымацца. Калі мастак выяўляе сябе ў кожным мазку, то вышыўка — добра напрацаванае майстэрства. Ты бярэш іголку і пачынаеш з пэўнага месца. Сваю работу «Букет руж» па матывах карціны П'ера Агюста Рэнуара я рабіла на працягу некалькіх гадоў. Яна палюбілася мне з першага позірку, адразу адчула з ёю ўнутраную сувязь. А якое ж было шчасце, калі мне падарылі адпаведны набор! Часам ад працы вельмі стамлялася, бо шмат разоў трэба перастаўляць палцы, канва ў працэсе работы пэдкаецца — пасля трэба яе чысціць. Затое колькі эмоцый! Момантаў і шчаслівых, і складаных! Літаральна зашываеш усё ў карціну!..

— Колькі слоў пра тэхніку...

— Выкарыстоўваюцца розныя ніткі і матэрыялы: бавоўна, шэрсць, пацеркі,

стужкі. На завяршэнні часцей за ўсё робіцца контур.

Працуеш па схеме — гэты працэс можна параўнаць з мазакай: глядзіш, адкуль пачынаецца першы «крыжык», і калі ён ужо зроблены на канве, выкрэсліваеш яго на схеме.

Часцей за ўсё асноўныя шыўкі робяцца крыжыкам, але гэтым сучасная вышыўка не абмяжоўваецца.

— Ці кампенсуе праца вышывальшчыцы пэўныя напружаныя моманты, якія мелі месца на працягу дня?

— Сапраўды, так. Часам хочацца хутчэй сесці за работу — мяне гэта вельмі супакойвае, надыходзіць своеасаблівы «дзэн» — ты ўпадаеш у пэўны стан рэлаксу. Я вельмі экспрэсіўная і эмацыянальная натура, і працэс вышывання мяне як быццам стрымлівае, запавольвае, прыводзіць да раўнавагі... На ўсё сто праз гэта выявіць сябе не магу, але яно мяне гарманізуе... А якое ж задавальненне атрымліваеш у фінале, калі глядзіш на гатовую карціну! Адчуваеш, што ўсё было недарэмным.

— Над чым працуеш цяпер?

— Карціна называецца «Цені»: белая канва, сем-восем адценняў цёмных нітак: змрок і дарога, якую асвятляюць ліхтары... Вышываць цёмнымі ніткамі больш складана для вачэй.

— Папярэдняя работа была ў яркіх змрочных адценнях. Чаму цяпер змрочная колеравая гама?

— Эстэтыка цёмнага заўжды была мне блізкай: шмат гадоў я захаплялася

«Насустрач сонцу».

готыкай, слухала гатычную музыку. І разам з тым люблю і насычаныя яркія колеры. Яно ўва мне спалучаецца як розныя бакі характару. Часам мне здаецца, што ўва мне жыве некалькі чалавек...

— Пасля кожнай завяршанай работы ты адчуваеш сябе крыху іншай, чым да пачатку працы?

— Мне здаецца, што ў кожнай рабоце за-

«Букет руж».

стаецца часцінка маёй душы, хаця не скажу, што я мяняюся. Тут хутчэй як чарговая прыступка: убачыла ўпадабную карціну, вырашыла, што мне яна патрэбна — зрабіла. Атрымала пэўны душэўны набытак, нешта ўва мне пашырылася. А бывае, што падчас працы хочацца чагосьці новага, але ты не можаш кінуць незавершанае! Даводзіцца дарабіць! Але калі ўжо закончыў работу і яна атрымалася прыгожай, радасць узяцца за нешта іншае падвойваецца!

— Што ты параіла б пачаткоўцу, які ніколі не вышываў, але хоча паспрабаваць?

— Пачынаць лепей з простага, з невялікіх фрагментаў — калі прыйдзецца даспадобы, паступова пераходзіць да больш складанага.

Гутарыла Таша ШПАКОЎСКАЯ